

Ljubinje - grad staraca koji se bori da preživi

Napisao Zoran Šukić
petak, 02 avgust 2013 12:29

SARAJEVO - Ljubinje, mjesto u istočnoj Hercegovini na putu od Stoca preko Trebinja i Dubrovnika, po mnogo čemu je specifičan gradić.

"Grad staraca", kako ga često nazivaju, bori da sa oko 4.000 svojih stanovnika preživi sve izazove raznih poratnih ekonomskih, političkih, pa i demografskih kriza, a nedavno su iz ovog kraja potekle i ideje o izdvajanju iz BiH i priključenju Crnoj Gori.

I ne samo to. Vlasti su svojevremeno pozivale žitelje iz cijele regije da nasele ovo mjesto u zaleđu Jadranskog mora, koje je svega 20 kilometara udaljeno od Dubrovnika i primorskog mjesta Slano. No, uzalud.

Donedavno su opštinskoj administraciji Ljubinja mogli reći da imaju 5.000 žitelja, a danas ističu da to "ne mogu održati", pa je hiljadu stanovnika manje u gradu kojeg neki nazivaju i "prijesticom Svetog Save", dok drugi ističu kako je u vrijeme Osmanlija bio sjedište hercegovačkog kadiluka.

Kako god, mladi odlaze iz ovog kraja u kojem ljudi preživljavaju uglavnom baveći se poljoprivredom. Stočarstvo je palo na niske grane, a nekada poznati voćarski kraj ima tek poneku manju plantažu. Najvažniji potencijali u Ljubinju su u peradarstvu, ali to je tek šansa.

Načelnik opštine Ljubinje Vesko Budinčić iz Srpske demokratske stranke (SDS), koji gazi svoj četvrti mandat i s najdužim je stažom u Republici Srpskoj (RS), pa i u BiH, dosjetio se preko nekoliko godina niza "stimulativnih mjera" kako bi popravio demografsku sliku opštine.

Svakako najinteresantnija je odluka prema kojoj se svaki mladi bračni par koji se odluči vjenčati u Ljubinju nagrađuje sa po 500 KM! Ova odluka izazvala je veliku pažnju u Hercegovini i regiji, pa je, kako kažu u Ljubinju, ubilježila pozitivne efekte.

Šef kabineta načelnika Slavoljub Mihić ističe u razgovoru za agenciju Anadoluja da su odluku o nagradama za vjenčanja mnogi "prepisivali" i da je i danas primjenjuju.

"Koliko ona stvarno doprinosi, teško je reći. Uglavnom niko se ne odriče nagrade. Time se izriče javni stav opštinske administracije da se podržava zasnivanje porodice jer su mladi počeli da mnogo kasne, u brak se ulazi mnogo kasno... Ratovi i iseljavanja su mnogo toga poremetili pa je kašnjenje ozbiljno. Inače, neki hoće da se vjenčaju u Trebinju, jer tamo ima više objekata za svadbena veselja. U Trebinju je i porodilište. Tako da se u Ljubinju statistički ne rađa, a ni vjenčava. Faktički stanje je nešto bolje, mada nije najbolje", priča Mihić za AA.

Zanimljivo, u konkurenciji za vjenčanu nagradu od 500 KM ima i staraca od 70 godina, a jedan od njih, sjećaju se u opštinskoj administraciji još tvrdi kako se "nisu sve nade ugasile". Ne strahuju od prevara jer se "niko neće oženiti samo za 500 KM".

U Ljubinju su svojevremeno izradili i cijeli cjenovnik za rađanje djece. Za prvo dijete nagrada iz budžeta je 150 KM, drugo 300 KM, treće 700, a četvrto i peto po hiljadu KM. No, kako je punjenje budžeta slabo, malo je i prilika da se nagrade za djecu u potpunost isplaćuju. Moguće je, kaže Mihić, da dođe do izmjene propisa, ali će nešto od dobro zamišljenih nagrada ostati. Nije to, veli, volja načelnika Budinčić već okolnosti.

Međutim, nisu to sve specifičnosti Ljubinja. Kako bi privukli nove investitore u Ljubinju svakom novoosnovanom preduzeću daju novčanu premiju za preduzetništvo i zapošljavanje koja znatno nadmašuje troškove registracije subjekta. Isto tako, svakom investitoru opština osigurava besplatnu građevinsku parcelu za objekt koji gradi, kao i administrativno stručnu podršku. A, za razliku od drugih krajeva BiH, ovdje nema nikakvih teškoća u registraciji privrednih društava. Ali, opet nema ni investicija.

Najniže plate u BiH

U Ljubinju opštinska administracija ima najmanje plate u BiH.

Ljubinje - grad staraca koji se bori da preživi

Napisao Zoran Šukić
petak, 02 avgust 2013 12:29

"Mi imamo ovdje najniže plate u administraciji u BiH. Načelnik i administracija su dali sve što imaju ne bi li se očuvala ova zajednica. Neće moći svi da isele. Neće moći svi u Beograd, Novi Sad, a ni u Brisel", govori Mihić.

Opštinske vlasti su prinuđene na razne mjere prisiljene jer veliki broj stanovnika Ljubinja odlazi iz ovog kraja.

"Mi se sa hroničnim problemom odlaska iz Ljubinja suočavamo već decenijama, a danas posebno. U malom mjestu nije lako napraviti održiv razvoj. Ljudi odlaze u veće centre. Danas po Vojvodini i Beogradu imamo zemljaka koliko i ovdje. Bojimo se da ovaj kraj ne izumre od "bijele kuge" i stalnih raseljavanja", priča Mihić.

Politički obračuni

Želeći ukazat na težak položaj ovog kraja i, kako ističu, nebrigu vlasti RS načelnik Budinčić je ujesen prošle godine spomenuo ideju da se raspiše referendum o priključenju tog grada Crnoj Gori, što je naišlo na različite reakcije. Kao i drugi krajevi BiH i Ljubinje muku muči s raznim političkim borbama i obračunima.

"To je načelnik rekao u afektu. On je to rekao u klinču, u (političkoj) borbi. On je nosilac te ideje da istočna Hercegovina ne dobiva podršku entiteta. Pogotovo podršku Vlade RS, prvenstveno te garniture iz Saveza nezavisnih socijaldemokrata (SNSD). Ne tvrdimo da su i druge bile puno bolje, ali stanje u Hercegovini je sada gore nego prije. Bilo nešto malo industrije. Sad je i to stalo", govori Mihić.

Napominje kako je istočna Hercegovina u izuzetno teškoj situaciji, u teškom ekonomskom i socijalnom stanju. No, vlasti uglavnom ne vole istinu, pa su ovakve ocjene izazvale žestoke političke reakcije.

"Bio je donesen i Izvještaj o ekonomsko socijalnom stanju u Ljubinju koji je opet otvorio rat sa ekipom u Banjaluci, što nije nimalo dobro. Načelnik je želio reći dovoljno provokativno da skrene pažnju. Bilo je onih koji ništa nisu razumjeli. Čak i ozbiljnih ljudi. Izazvali smo neku pažnju, ali

Ljubinje - grad staraca koji se bori da preživi

Napisao Zoran Šukić
petak, 02 avgust 2013 12:29

da efekta nije bilo.

Ništa se nije promijenilo. Odnos je ostao isti. Medijski i politički rat postoji u granicama... Još se oružje ne vadi, a što se tiče vokabulara nema šta se ne govori. Vidite šta se posljednjih dana dešava u Hercegovini. Lokalne strukture u velikoj mjeri gledaju na stvarnost drugačije nego to gledaju iz Banjaluke. Mi se uglavnom vežemo za Banjaluku jer nemamo drugih odnosa ni sa kim drugim", zaključuje Mihić.

Ljubinje je prije rata u BiH imalo 4.172 stanovnika. 3.748 (89,83 posto) bili su Srbi, 332 (8 posto) Bošnjaci, 39 Hrvati (0,93 posto) i 19 Jugoslavena (0,45 posto). Ljubinje je, prema popisu iz 1939. godine imalo 15 hiljada stanovnika i prostiralo se na 840 kvadratnih kilometara.

AGENCIJA ANADOLIJA